

13 AUG 2002

**ETHICAL PROBLEMS IN HEALING BY WITCHCRAFT
PRACTICE:
A CASE STUDY OF MHOR THUM IN TAMBON NONGSUANG,
AMPHUR NONGKUNGSRI, KALASIN PROVINCE.**

SANTI KINNAREE

อภินันทนาการ

จาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
(ETHICAL STUDIES)
FACALTY OF GRADUATE STUDIES
2002**

ISBN 974-04-2048-6

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH
S2352
2002
c.2

4236602 SHES/M : MAJOR : ETHICAL STUDIES; M.A.(ETHICAL STUDIES)

KEY WORDS : ETHICAL PROBLEMS/HEALING BY WITCHCRAFT PRACTICE/MORTHUM

SANTI KINNAREE : ETHICAL PROBLEMS IN HEALING BY WITCHCRAFT PRACTICE : A CASE STUDY OF MHOR THUM IN TAMBON NONGSUANG, AMPHUR NONGKUNGSRI, KALASIN PROVINCE. THESIS ADVISORS: PAGORN SINGSURIYA, PH.D., PARICHART SUWANBUBBHA, PH.D., SARINTHIP SATHEERASILAPIN, M.A. 93 P. ISBN 974-04-2048-6

The objective of this research is to study the ethical problems in the healing using witchcraft practice among the traditional doctors called 'Mhor Thum' in tambon Nongsuang, amphur Nongkungsri, Kalasin province. In-depth interviews were conducted on the Mhor Thums, and those patients and their relatives who had used their healing service. The ethical principles used as the basis for the analysis of the problems are: 1) respect of patients' rights, 2) non-maleficence, 3) beneficence. The Buddhist teachings for health care are also taken into account. According to the Buddhist principles, the healers' intention should not consist of greed, anger, and delusion. Moreover, they should choose a morally right method in the fulfillment of their intention.

Regarding the principle of respect for patient's rights, most Mhor Thums usually failed to inform patients of the details about medical expense. Some did not respect their patients' privacy by talking about their information in public place. Some did not disclose the information about the diagnoses. For example, some did not inform the relatives that the patients' illnesses were not recoverable so that they could keep gaining the income from the continuation of treatment.

When it comes to the principle of non-maleficence, it appeared that the Mhor Thums used violent healing methods like the pressing of a heated hoe on the patients' body, or the whipping with rattan. However, it is hard to conclude that they were maleficent because of the beliefs they held with respect to the nature of the disease. This is also the case with seemingly exaggerated advertisements that they could heal all kinds of diseases. Some made such 'boast(s)' because the spells they had learned were for universal treatment.

Moreover, with respect to the principle of beneficence, the main flaw was that they did not avoid causing their patients financial burdens when it was avoidable. And in many situations their methods of charging were themselves the main cause of the burden. The analysis with Buddhist principles showed that some Mhor Thums lacked certain virtues like Metta, Piyavaca and Chanda. This mainly stemmed from their intention being colored by greed.

It is suggested that further research be conducted on Mhor Thums and their patients in other areas in order to make a comparison with this study. And, there should be a study as to how the traditional ways of healing can be improved so that they are not accompanied by moral problems and can have an important role in the public health system.

4236602 SHES/M : สาขาวิชา: จริยศาสตร์ศึกษา: อ.ม. (จริยศาสตร์ศึกษา)

สันติ กิณะรี : ปัญหาจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการรักษาโรคด้วยวิธีการทางไสยศาสตร์กรณีศึกษาการรักษาโรคของหมอธรรม (ETHICAL PROBLEMS IN HEALING BY WITCHCRAFT PRACTICE : A CASE STUDY OF MHOR THUM IN TAMBON NONGSUANG, AMPHUR NONGKUNGSRI, KALASIN PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ปกรณ์ สิงห์สุริยา ศศ.บ.,อ.ด., ปรีชาต สุวรรณบุปผา Ph.D.,ศรินทิพย์ สติธิลลิติน อ.ม. 93 หน้า ISBN 974-04-2048-6

การศึกษาวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาจริยธรรมที่เกิดจากการรักษาโรคด้วยวิธีการทางไสยศาสตร์กรณีศึกษา การรักษาโรคของหมอธรรม ตำบลหนองสรวง อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยศึกษาจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง คือหมอธรรมและคนป่วยที่มารับการรักษาด้วยวิธีการแบบหมอธรรม รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ หลักเวชจริยศาสตร์ เพื่อปัญหาจริยธรรมที่เกิดจากการรักษาโรคของหมอธรรม 3 ข้อ คือ 1) การเคารพในสิทธิของผู้ป่วย 2) การไม่ทำอันตรายต่อคนป่วย 3) การทำความดี รวมทั้งหลักพุทธจริยธรรมในการรักษาโรคซึ่งจะเน้นถึงเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินหมอธรรม 3 ประการคือ เจตนาดี วิธีการ ดี ผลออกมาดี และเจตนาเหล่านั้นต้องไม่ประกอบด้วย โลก โกรธ หลง

ในด้านของหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเคารพสิทธิของผู้ป่วย พบว่าหมอธรรมมักจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายแก่คนที่มารับการรักษาไม่เพียงพอ นอกจากนี้ หมอธรรมบางส่วนไม่เคารพความเป็นส่วนตัวของผู้ป่วยด้วยการนำข้อมูลของผู้ป่วยมาพูดในที่สาธารณะ นอกจากนี้ หมอธรรมบางคนไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการวินิจฉัยโรค ยกตัวอย่างเช่น บ้างไม่แจ้งญาติผู้ป่วยว่าผู้ป่วยไม่มีทางรอด เนื่องจากต้องการให้ผู้ป่วยมารับบริการต่อไปเรื่อยๆ อันจะทำให้มีรายได้ต่อไป

ในส่วนหลักเกณฑ์เรื่องการไม่ก่ออันตรายนั้น ปรากฏว่าหมอธรรมใช้วิธีการที่รุนแรงในการรักษาผู้ป่วย เช่น ใช้จอบที่เผาไฟนำตามร่างกายของผู้ป่วย หรือเขียนผู้ป่วยด้วยหาวย อย่างไรก็ตาม เป็นการยากที่จะสรุปว่าหมอธรรมมีเจตนาที่จะก่ออันตรายเนื่องจากความเชื่อที่หมอธรรมมีอยู่เกี่ยวกับการรักษาโรค กรณีนี้เหมือนกับการแจ้งผู้ป่วยว่าตนรักษาได้ทุกโรค เหตุผลอาจจะไม่ใช่เพราะต้องการอวดอ้าง แต่เป็นเพราะว่าเวลาที่เรียนมามีไว้รักษาเช่นนั้นจริงๆ

นอกจากนี้ ในส่วนหลักเกณฑ์เรื่องการทำความดี พบว่าข้อบกพร่องส่วนใหญ่อยู่ที่การไม่หลีกเลี่ยงที่จะสร้างภาระทางการเงินให้แก่ผู้ป่วย และในหลายกรณีภาระดังกล่าวเกิดจากวิธีคิดค่ารักษาของหมอธรรมเอง การวิเคราะห์ด้วยหลักเกณฑ์จากพระพุทธศาสนา พบว่าหมอธรรมขาดคุณธรรมบางประการเช่น เมตตา ปิยะวาจา และฉันทะ ซึ่งสาเหตุหลักมาจากการที่มีเจตนาที่ประกอบด้วยอกุศลมูล เช่น โภคะ

มีข้อเสนอแนะว่าควรจะมีการทำวิจัยในประเด็นเดียวกันนี้กับหมอธรรมและผู้ที่เคยรับการรักษาในพื้นที่อื่นๆ เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบ และยังคงควรมีการศึกษาเพื่อปรับปรุงการรักษาด้วยวิธีการพื้นบ้าน ในอันที่จะขจัดปัญหาทางจริยธรรม และช่วยให้การรักษาแบบดังกล่าวได้มีส่วนสำคัญในระบบสาธารณสุข